

خواندن بسم الله

به جهر در نماز

دیپلمات: الحاج سلیم عابد پیمان سویدن

۱۳۹۴

تتبع، نگارش و نوشته از:

الحاج امین الدین « سعیدی - سعید افغانی »

و داکتر صلاح الدین « سعیدی - سعید افغانی »

www.masjed.se

خواندن بسم الله به جهر در نماز

بسم الله الرحمن الرحيم

خواندن

بسم الله به جهر در نماز

قبل از همه باید گفت که در حدیث پیامبر صلی الله علیه وسلم آمده است: « کل امرؤی بال لم یبداء ببسم الله فهو ابتر » (هر کار مهمی که با بسم الله آغاز نشود، بدون نتیجه و سرانجام خواهد ماند.)

دستور شروع در تلاوت یا هر کار با «بسم الله»

در زمان جاهلیت، قبل از اسلام مردم طوری عادت داشتند که همه کارها بخصوص کاری های مهم خویش را به نام بتها معبودی خویش شروع میکردند. برای از بین بردن این شیوه، پروردگار با عظمت ما در اولین آیه ای که به پیامبر اکرم صلی الله علیه وسلم نازل شد، دستور شروع قرآن با «بِسْمِ اللّٰهِ» صادر گردید. (آیه 1 سوره علق: اَقْرَأْ بِاسْمِ رَبِّكَ).

جلال الدین سیوطی مفسر شهیر جهان اسلام فرموده است: نه تنها آغاز وحی قرآن عظیم الشان بلکه تمام کتابهای آسمانی که در گذشته بر پیامبر ان نازل شده اند، آغاز آن با «بِسْمِ اللّٰهِ» شروع شده اند.

اگرچه برخی از علماء بدین عقیده اند که: «بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ» خصوصیات خاصی قرآن عظیم الشان و بخصوص از امتیازات، امت محمد صلی الله علیه وسلم است. از تطبیق این دو گفته چنین برمی آید که تمام کتب آسمانی در شروع شدن به نام الله مشترک اند. اما جمله «بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ» از خصوصیات قرآن مجید است. سیرت نویسان روایت کرده اند که آن حضرت صلی الله علیه وسلم قبل از نزول «بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ» برای شروع هر کار «بِاسْمِکَ اللّٰهُمَّ» می گفت و دستور نوشتن آن را در مکاتبات خویش صادر کرده بود. سرانجام با نزول آیه «بِسْمِ اللّٰهِ» و جایگزین شدن آن به جای الفاظ سابق، برای همیشه این سنت در بین امت اسلامی برقرار ماند. (قرطبی؛ روح المعانی)

قرآن عظیم الشان در مواضع متعدد ما را راهنمایی می کند به این که هر کاری را باید به نام الله آغاز کرد. طوریکه در فوق یاد آور شدیم حکم حدیث شریف نیز همین است که: «هر کار مهمی که بدون نام الله آغاز گردد، بی برکت خواهد ماند.» «کل امرؤی بال لم یبداء ببسم الله فهو ابتر»

همچنان در حدیثی دیگر آمده است: «هنگامی که در خانه را می بندید یا چراغ را خاموش می کنید یا روی ظرف را می پوشانید و هنگام غذا خوردن و آب آشامیدن وضو گرفتن، سوار شدن بر مرکب و همه کارهای دیگر باید «بِسْمِ اللّٰهِ» بگویید.» (قرطبی) طوریکه گفتیم دستور اسلام همین است که: هر کاری باید به نام الله آغاز گردد و مسیر تکامل زندگی انسان به سوی الله را طوری قرار داده که قدم به قدم این میثاق که وجود بشر و انجام همه کارهایش به اراده و مشیت حق تعالی بستگی داشته و بدون یاری او

خواندن بسم الله به جهر در نماز

نمی‌تواند لحظه‌ای وجود داشته باشد، تجدید گردد. این جاست که هر نوع فعالیت انسان اعم از امور دنیوی و اقتصادی هنگامی که به نام الله آغاز گردد؛ عبادت به شمار می‌آید.

ترجمه و تفسیر ﴿بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ﴾ :

شروع می‌کنیم به نام خدایی که بسیار مهربان و بی‌نهایت رحم‌کننده است. ﴿بِسْمِ اللَّهِ﴾ اساساً از سه لفظ ترکیب یافته است:

اول: حرف باء،

دوم: اسم،

وسوم: الله.

حرف باء در لغت عرب برای معانی گوناگون به کار می‌رود از جمله آن معانی می‌توان سه معنی زیر را مناسب دانسته، هر کدام را انتخاب کرد:

اول: مصاحبت؛ یعنی متصل شدن چیزی به چیزی دیگر؛

دوم: استعانت؛ یعنی مدد گرفتن از چیزی؛

سوم: تبرک؛ یعنی تحصیل برکت از چیزی.

در مورد لفظ « اسم » تفصیلات لغوی و علمی بسیار وجود دارد که بررسی آن در این مختصر ضرورتی دیده نمی‌شود. تنها کافی است بدانیم که این لفظ در زبان دری و اردو به « نام » ترجمه می‌شود.

لفظ ﴿الله﴾ جامع‌ترین نام خداوند متعال است.

بعضی از علما آن را اسم اعظم نیز گفته‌اند. نمی‌توان آن را به کسی دیگر غیر از الله

اطلاق کرد؛ زیرا این اسم تثنیه و جمع ندارد؛ چون ﴿الله﴾ واحد است و شریکی ندارد.

خلاصه این‌که « الله » نام آن هستی بخش لایزالی است که جامع صفات کمال و متصف به کلیه صفات ربوبیت بوده و مثل و مانندی ندارد.

در نتیجه معنی کلمه « بِسْمِ اللَّهِ » به ترتیب معانی سه‌گانه‌ی حرف باء چنین است:

«به نام خدا»، «به یاری خدا» و «به برکت نام خدا». ظاهراً در هر سه مورد مفهوم

سخن کامل نیست؛ مگر زمانی که آن کار مورد نظر ذکر گردد و انسان بداند که کار

مورد نظری که به نام الله یا به برکت خدا یا به یاری خدا انجام می‌شود، چیست؟ اما طبق

قواعد نحوی فعل مناسب مقام آن محذوف است؛ مثلاً به نام خدا شروع می‌کنیم یا

می‌خوانیم.

همچنین مناسبت دارد که این فعل در آخر محذوف دانسته شود تا در واقع شروع کار به

نام خدا باشد. فعل محذوف نباید قبل از نام خدا قرار گیرد، تنها حرف باء می‌تواند قبل از

نام خدا بیاید؛ زیرا با توجه به محاوره لغت عرب، آمدن حرف باء قبل از اسم الزامی

است.

طبق قاعده رسم الخط، حرف باء باید متصل با همزه نوشته شود و لفظ ﴿الله﴾ جداگانه

تحریر یابد، به این صورت: « بِاسْمِ اللَّهِ ». اما در رسم الخط مصاحف عثمانی، با نظر

اجماع صحابه همزه را حذف و باء را با سین متصل نوشتند؛ بدین گونه « بِسْمِ اللَّهِ » که

خواندن بسم الله به جهر در نماز

ظاهراً باء جزء اسم قرار گرفته تا شروع کار به اسم الله باشد؛ در حالی که در مواضع دیگر همزه حذف نمی‌گردد؛ مانند « اِقْرَأْ بِاسْمِ رَبِّكَ » (سوره العلق آیه 1)، که همراه با الف نوشته می‌شود، این خصوصیت منحصر به **بِسْمِ اللّٰهِ** است که « باء » با « سین » متصل شده است.

الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ؛ این دو کلمه هر دو صفت خدا هستند، معنی « الرَّحْمٰنِ » ؛ عام الرحمة بودن و معنی **الرَّحِیْمِ**؛ تام الرحمة بودن است؛ به تعبیر دیگر: در **الرَّحْمٰنِ** به فراگیر بودن رحمت و در **الرَّحِیْمِ** به کامل بودن رحمت، اشاره شده است؛ یعنی الله ذاتی است که رحمت او عام و شامل حال تمام کائنات و جهانیان و آنچه تاکنون بوده و در آینده به وجود خواهند آمد، می‌باشد و منظور از تام الرحمة بودن؛ یعنی رحمت او کامل و مکمل می‌باشد.

بدین جهت لفظ رحمان مختص ذات خداوندی است و اطلاق آن به هیچ مخلوقی جایز نیست؛ زیرا جز خدا که رحمتش همه اشیا عالم را احاطه کرده است، کسی دیگر نمی‌تواند واجد چنین شرایطی باشد.

همان طور که کلمه «الله» تثنیه و جمع ندارد، کلمه «رحمان» نیز فاقد آن است؛ زیرا این صفت هم مختص ذات یگانه اوست و احتمال دو بودن و سه بودن در آن وجود ندارد (قرطبی)؛ در حالی که لفظ رحیم بین خالق و مخلوق مشترک است؛ زیرا صفتی است که وجود آن در مخلوق محال نمی‌باشد. امکان دارد فردی بتواند در مورد کسی به طور کامل رحمت کند بدین جهت کلمه رحیم بر انسان نیز اطلاق می‌گردد؛ قرآن کریم آن را در مورد پیامبر اکرم صلی الله علیه وسلم به کار برده و گفته است: « بِالْمُؤْمِنِیْنَ رَءُوْفٌ رَّحِیْمٌ » (سوره التوبة: ۱۲۸).

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ آیه‌ای از قرآن است:

همه‌ی مفسرین مسلمین در مورد متفق القول اند که: « بِسْمِ اللّٰهِ » قسمتی از آیه 30 سوره نمل بوده و جزء قرآن می‌باشد و بر این باورند که « بِسْمِ اللّٰهِ » در ابتدای همه سوره‌های قرآن به جز سوره‌ی توبه نوشته شده است. در این‌که **بِسْمِ اللّٰهِ** جزو سوره‌ی فاتحه یا سایر سوره‌هاست، بین ائمه مجتهدین اختلاف نظر وجود دارد.

امام اعظم ابوحنیفه رحمه الله اعتقاد دارند که به جز سوره‌ی نمل، **بِسْمِ اللّٰهِ** جزو هیچ سوره‌ای از قرآن نیست، بلکه آیه‌ای مستقل است که در ابتدای هر سوره قرار دارد و برای امتیاز و فصل بین دو سوره نازل گردیده است. خواندن « بسم الله الرحمن الرحيم » در ابتدای سوره‌ها مستحب است. اگرچه برخی علماء آنرا واجب می‌دانند و آنرا جزء و آیه‌ای در ابتدای سوره‌ها محسوب می‌نمایند. لذا خواندن آنرا در ابتدای سوره‌ها واجب می‌دانند.

همه علماء (فقهاء و مفسرین) اتفاق دارند، بر اینکه بسمله جزو آیه است در سوره «نمل» و دربارۀ بسمله در اول همه سوره‌های قرآن اختلاف است که سه مذهب و رای مشهور

خواندن بسم الله به جهر در نماز

ور هستند:

اول:

بسمله آیه‌ای است از سوره فاتحه و همچنین در تمام سوره‌های قرآن. بنابراین خواندن بسمله در سوره فاتحه و اول سوره‌ها در نماز واجب است و حکم فاتحه را دارد. چه بصورت سری (نهانی) و چه بصورت جهری (آشکار) (در نماز صلی و دو رکعت مغرب و عشاء، امام فاتحه را با صدای بلند می‌خواند که آنها را نمازهای جهری گویند. و در بقیه نمازها فاتحه را آهسته‌تر می‌خوانند که آنها را نمازهای سری می‌گویند. امام جماعت در دو رکعت اول نمازهای جهری با صدای بلند فاتحه را می‌خواند و همچنین سوره را) قویترین دلیل این مذهب حدیثی است که از نعیم مجرر روایت شده که گفته است:

« پشت سر ابوهریره (یعنی به امامت ابوهریره) نماز می‌خواندم که نخست بسم الله الرحمن الرحیم را خواند سپس فاتحه را، تا آخر حدیث. و در آخر آن حدیث گفت: « والذی نفسی بیده انی لاشبهکم صلاة برسول الله صلی الله علیه وسلم » (سوگند به آنکس

که جانم در دست اوست، نماز من بیشتر از همه به نماز پیامبر نزدیک است و بدان شباهت دارد) (نسائی و ابن خزیمه و ابن حبان) آن را روایت کرده‌اند. حافظ در « الفتن » گفته است این صحیح‌ترین حدیث است درباره نماز جهری و بسمله.

دوم:

بسمله خود آیه

است، مستقل که برای تیمن و فاصله سوره‌های قرآن از یک دیگر، نازل شده است.

بنابر این، قرائت آن در فاتحه و بقیه سوره‌ها جایز، بلکه مستحب است ولی بلند خواندن آن سنت نیست، زیرا حضرت انس گفته است: « پشت سر پیامبر صلی الله علیه و سلم و پشت سر ابوبکر و عمر و عثمان رضی الله عنهم، نماز خوانده‌ام که هیچیک با صدای بلند، بسم الله الرحمن الرحیم را نمی‌خواندند » (نسائی و ابن حبان و طحاوی با اسناد برابر شرایط « صحیحین » آن را روایت کرده‌اند.

سوم:

بسمله نه آیه است از سوره فاتحه و نه از سوره‌های دیگر، و خواندن آن در نمازهای فرض چه جهری و چه سری، مکروه (ناپسند) است بخلاف نمازهای سنت. رای این مذهب از قوت علمی چندانی برخوردار نیست.

خواندن بسم الله به جهر در نماز

ابن القيم بین مذهب اول و دوم تلفیق نموده و گفته است: « پیامبر صلی الله علیه و سلم (در نماز) گاهی بسم الله الرحمن الرحیم را آشکارا و گاهی نهانی (سری) می‌خواند و در بیشتر از اوقات سری

می‌خواند، بدون شک هرگز در همه نمازهای پنجگانه در شبانه روز چه در سد فر و چه در حضر، آن را آشکارا و با صدای بلند، نخوانده است و الا برخلاف راشدین و جمهور اصحاب نمی‌ماند».

ولی لازمست بدانیم که خواندن بسمله در ابتدای سوره‌ها مستحب یا واجب است ولی اگر امام سوره بعد از فاتحه را از وسط آن سوره بخواند، خواندن بسمله لازم نیست بلکه با استعاذه شروع به خواندن نماید.

مثلا اگر کسی بعد از فاتحه سوره ی ملک را از ابتدا بخواند در اینصورت گفتن بسمله مستحب یا واجب است ولی اگر از وسط سوره شروع کند، لازم به خواندن بسمله نیست و باید با استعاذه شروع کند. زیرا خداوند فرموده: « فَإِذَا قَرَأْتَ الْقُرْآنَ فَاسْتَعِذْ بِاللَّهِ مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ » (هرگاه خواستی قرآن بخوانی از شر شیطان رانده شده از درگاه خداوند، به خدا پناه ببر) (نحل/98)

سنت است که استعاذه را آهسته و سری

گفت. در معنی آمده است که استعاذه بصورت سری گفته می‌شود نه بصورت آشکار، و در

آن، هیچ اختلافی سراغ ندارم. امام شافعی در نمازهای جهری، آهسته و آشکار خواندن آن را یکسان می‌داند. و بروایت ضعیفی از ابوهریره آمده است که می‌توان آن را آشکارا گفت.

حکم گفتن اعوذ بالله من الشیطان الرجیم

در ابتدای فاتحه و سوره در نماز:

گفتن استعاذه قبل از « بسم الله الرحمن الرحیم » و شروع تلاوت فاتحه یا هر سوره ی دیگری، نه تنها در نماز بلکه در خارج از نماز نیز مستحب و سنت است، خداوند متعال می‌فرماید: « فَإِذَا قَرَأْتَ الْقُرْآنَ فَاسْتَعِذْ بِاللَّهِ مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ » (سوره نحل: 98)

« هنگامی که خواستی قرآن بخوانی از وسوسه‌های شیطان مطرود به خدا پناه ببر ».

ابوسعید خدری از پیامبر صلی الله علیه و سلم روایت کرده که: «أنه كان إذا قام إلى

الصلاة استفتي ثم يقول أعوذ بالله السميع العليم من الشيطان الرجيم من همزه و نفخه و

نفثه» « هنگامی که پیامبر صلی الله علیه و سلم می‌خواست نماز بخواند دعای استفتاح

رامی‌خواند، سپس می‌فرمود: « أعوذ بالله السميع العليم من الشيطان الرجيم، من همزه و

نفخه و نفثه، یعنی به خدای شنوا و آگاه پناه می‌برم از شیطان رانده شده، از جنون، کبر،

و شعر او». (ابوداود (760).

البته برخی عقیده دارند که فقط در رکعت اول سنت است، اما این رای صحیح نیست و

با توجه به عمومیت نصوص اللخصوص آیه ی 98 سوره ی نحل، می‌توان در تمامی

رکعات نماز و قبل از شروع فاتحه و سوره استعاذه خواند.

خواندن بسم الله به جهر در نماز

محمد ناصرالدین البانی در کتاب صفة الصلاة می نویسد:

« سپس (بعد از دعای استفتاح) پیامبر به خداوند پناه می‌برد و می‌گفت: «أَعُوذُ بِاللَّهِ مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ مِنْ هَمْزِهِ وَنَفْخِهِ وَنَفْثِهِ». «از شر و وسوسه، تکبر و شعر (نکوهیده‌ی) شیطان رجیم به خدا پناه می‌برم».

و گاهی این را اضافه می‌کرد و می‌فرمود: «أَعُوذُ بِاللَّهِ السَّمِيعِ الْعَلِيمِ مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ... سپس «بسم الله الرحمن الرحيم» را بر زبان می‌راند، بی‌آنکه آن را بلند بگوید.»

البته الفاظ استعاذه را می‌توان بصورت‌های زیر خواند:

- 1- أَعُوذُ بِاللَّهِ مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ
- 2- أَعُوذُ بِاللَّهِ مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ مِنْ هَمْزِهِ وَنَفْخِهِ وَنَفْثِهِ
- 3- أَعُوذُ بِاللَّهِ السَّمِيعِ الْعَلِيمِ مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ.

جهر بسم الله در نماز جهری با جماعت باید خفیه باشد یا جهری؟

در مورد جهر بسم الله در نماز جهری، مسئله است اختلافی، برخی از علماء بر این امر معتقد اند که در نماز های جهری، باید (بسم الله الرحمن رحيم) باید به جهر تلفظ و جهرآ خوانده شود، ولی برخی دیگری از علماء می‌گویند که (بسم الله) باید در نماز جهری بصورت سری خوانده شود. هر دو گروه از علماء برای تأیید نظریات و استدلال خویش بر حدیث صحیحی پیامبر صلی الله علیه وسلم استناد مینمایند.

ابن قیم رحمه الله می‌گوید «پیامبر صلی الله علیه وسلم بسم الله را، گاهی بصورت جهری خوانده و گاهی بصورت سری.

یادداشت:

«اگر در برخی از اوقات به جهت تعلیم در نماز (استعاذه وبسم الله الرحمن الرحيم) به صدای بلند خوانده شود ممانعتی ندارد. طوریکه این عمل را عمر بن خطاب رضی الله عنه کرده ومدتی دعای استفتاح را با صدای بلند می‌خواند، و همانطور ابن عمر و ابوهریره گاهها استعاذه را با صدای بلند می‌خواندند، اما مداومت بر آن بدعت است و مخالف با سنت رسول الله صلی الله علیه وسلم و خلفای راشدین است، چرا که آنها بطور دائم با صدای بلند نمی‌خواندند، حتی کسی از پیامبر صلی الله علیه وسلم نقل نکرده که ایشان استعاذه را با صدای بلند گفته باشند، والله اعلم». «مجموع فتاوی شیخ الإسلام ابن تیمیة» (404/22).

چرا در سوره توبه بسم الله الرحمن الرحيم نیست؟

در مورد اینکه چرا در سوره توبه (بسم الله الرحمن الرحيم) نیست عالم شهیر جهان اسلام صالح بن فوزان الفوزان در مورد آن می‌فرماید:

اول: چون سوره توبه در حقیقت مکمل سوره قبل از خود است یعنی مکمل سوره انفال است و بنابراین در ابتدای آن «بسم الله الرحمن الرحيم» نیامده است.

دوم: چون در این سوره در مورد جهاد و جنگ با کفار و ترساندن منافقان آمده است در حالیکه «بسم الله الرحمن الرحيم» یعنی آمدن رحمت الهی، و این سوره مکان جهاد و

خواندن بسم الله به جهر در نماز

جنگ و نفاق قرار گرفته نه مکان رحمت بلکه مکان ترساندن منافقان و کفار است و بنابراین « بسم الله الرحمن الرحيم » در ابتدای آن نیامده است.

شیخ ابن باز نیز می گوید: در ابتدای جمع آوری قرآن در زمان عثمان رضی الله عنه نمی دانستند که آیا توبه سوره ای مستقل است یا ادامه سوره انفال. و سنت است که در ابتدای سوره توبه « اعوذ بالله من الشيطان الرجيم » خوانده شود و بعد ابتدای آیه اول خوانده الی آخر.

به طور خلاصه می توان گفت: سوره برائت همانطور که از محتویات آن پیدا است برای تهدید مشرکان و اعلان جنگ با پیمان شکنان نازل شده و به کسانی که با تمام قوا برای خاموش کردن نور توحید و یگانه پرستی و اصلاحات اخلاقی و اجتماعی در جزیره العرب فعالیت می کردند، هشدار و اعلام خطری بوده است که از این جهت مناسب نبود با « بسم الله » که نشانه رحمت و صلوة و صفا و دوستی است، آغاز گردد.

البته اقوال دیگری نیز در این خصوص است که در تفسیر قرطبی بدانها اشاره شده است. اما در خصوص اینکه آیه بسم الله الرحمن الرحيم در نماز خوانده شود یا خیر: علماء در این باره اختلاف رای دارند و منشاء اختلاف نیز آنست که: آیا بسم الله الرحمن الرحيم در ابتدای سوره ها بعنوان آیه حساب می شود یا خیر.

ولی در دو مسئله توافق دارند و خلاقی بینشان نیست:

- بسم الله الرحمن الرحيم یک آیه از قرآن است (داخل سوره نمل)
- بسم الله الرحمن الرحيم در نماز خوانده می شود (و اختلاف بر سر اینست که آیا جهر شود یا سر)

بنابراین اختلاف به اینجا برمی گردد که آیا بسم الله الرحمن الرحيم در ابتدای سوره ها آیه است یا خیر اگر این مسئله حل شود بنابراین لازمست که در ابتدای تمامی سوره هایی که در نماز خوانده می شود بصورت جهریه خوانده شود طوریکه مامومها صدای امام را بشنوند.

نظریات علماء در این مورد :

مجموع نظریات علماء در این زمینه بر سه قول استوار است:

اول: بسم الله، آیه ای از سوره فاتحه است. و این مذهب امام شافعی رحمه الله است.

دوم: جزء آیه ای از فاتحه نیست و همچنین در سایر سوره های قرآن، و این مذهب امام مالک رحمه الله است.

سوم: آیه ای کاملی از قرآن است که برای جدا کردن بین سوره ها نازل شده است ولی جزء آیه ای از فاتحه نیست و این مذهب امام ابو حنیفه رحمه الله است.

هر کدام از علمای فوق برای ادعای خود دلایلی را آورده اند.

مثلاً بنا به قول اول، بسم الله باید بصورت جهری در نماز خوانده شود چون این قول بسم الله را جزو آیه ای مستقل می داند و دلیل جهری خواندن بسم الله را حدیث صحیحی از پیامبر صلی الله علیه وسلم ذکر کرده اند که: حدیث انس: « ان النبی صلی الله علیه وسلم و ابا بکر و عمر رضی الله عنه كانوا یفتتحون الصلاة بالحمد لله رب العالمین » (بخاری

خواندن بسم الله به جهر در نماز

743). یعنی: برآستی که پیامبر صلی الله علیه وسلم و ابوبکر و عمر رضی الله عنهما نماز خود را با الحمد لله الرب العالمین شروع می کردند. (یعنی بسم الله را بصورت سری می خواندند).

و بنا به قول دوم می بایست بسم الله بصورت سریه در نماز خوانده شود زیرا بسم الله را جزو آیه ای مستقل نمی شمارند و دلیل خود بر سری خواندن بسم الله در نماز را حدیث صحیحی از پیامبر صلی الله علیه وسلم ذکر کرده اند که:

حدیث قتاده: « سئل انس: کیف كانت قراءة النبي صلی الله علیه وسلم؟ فقال: « كانت مدا، ثم قرأ بسم الله الرحمن الرحيم و يمد بالرحمن، و يمد بالرحيم» (بخاری 5046). (یعنی: انس (از قتاده) پرسید: قرائت پیامبر صلی الله علیه وسلم در نماز چگونه بود؟ جواب داد: قرائتش طولانی بود سپس بسم الله الرحمن الرحيم را قرائت می کرد که الرحمن و الرحيم را هر دو کشیده می خواند. (یعنی بسم الله را بصورت جهر می خواندند).

که با بررسی دلایل آنها، ترجیحاً سخت است ولی ظاهراً قول اول صحیحاً تر است زیرا دلایل دیگری موجود است که آنرا قوی تر می کند.

پایان

خواندن بسم الله به جهر در نماز

فهرست مندرج :

حكم گفتن اعوذ بالله من الشيطان الرجيم
در ابتدای فاتحه و سوره در نماز
جهر بسم الله در نماز جهری
با جماعت باید خفیه باشد یا جهری؟
چرا در سوره توبه بسم الله الرحمن الرحيم نیست ؟
نظریات علماء در این مورد

خواندن بسم الله به جهر در نماز

تتبع ، نگارش و نوشته از:

الحاج امين الدين « سعیدی – سعید افغانی »

وداکتر صلاح الدين « سعیدی – سعید افغانی »

ادرس ارتباطی : saidafghani@hotmail.com

strategicstudies@yahoo.com

**Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library**